

Lidmila Havlíčková

Bakalářská práce Podíl Františka Soukupa na vzniku Československa

Jádro padesátistránkové bakalářské práce věnované Františkovi Soukupovi, spočívá v pasážích věnovaných jeho činnosti v letech světové války tj. kapitole 2 a v kapitole "3 František Soukup a jeho politika do roku 1917" kapitola "Cesta ke vzniku Československa(1917- 1918)" a kapitola "Cesta ke vzniku Československa; vyjádřeno lapidární a zjednodušující zkratkou- Soukupovou cestou k 28. říjnu.

Tomuto "jádro" je předsazen výstižný úvod, který jednak rámcově osobu Františka Soukupa a jeho životní politickou kariéru představuje, jednak velmi solidně podává přehled literatury a pramenů, které se k Soukupovi vztahují, popřípadě děl, jichž byl sám autorem.

První kapitola "1. sociálně demokratická strana" se snaží o něco velmi těžkého: téměř půlstoletý, velmi členitý vývoj českého dělnického hnutí zobrazit na cca na pěti stránkách. Něco takového vyžaduje schopnost velmi hutné zkratky a stále hrozí nebezpečí, že splynou časově i obsahově odlišné události. Uvádím příklady textu, který se mně zdá nejasný.

Například je mně úplně nejasná věta "Pražští sociální demokraté plánovali vytvořit stranu...Proto svolali ilegální sjezd 7. dubna 1878 do Břevnova....Celorakouské vedení ale aktivity neschvalovalo a "pronásledovalo" její členy až do 1. sjezdu strany v Brně roku 1887 a do hainfeldského sjezdu roku 1889."(str.11) Skutečně ani netuším o co by mohlo jít. Jak vedení celorakouské sociální demokracie pronásledovalo, byť v uvozovkách, české sociální demokraty? Toto tvrzení je opatřeno odkazem na základní práci Hanse Mommsena, ale bez odkazu na stránku. Na s. 95- 96 Mommsen program přijatý v Břevnově charakterizuje jako "das modernste socialistische Program steiner Zeit" a i na dalších stránkách kapitoly(či podkapitoly) nadepsané Problem der suprnationalen Integration in der bohmisch- mährischen Arbeiterbewegung bis zum Begin der achtziger Jahre" není o nějakém "pronásledování" řeč.

s. 12: Přehnaná zkratka je, podle mého soudu, když autorka, poté co se vyjádřila o významu programu z Břevnova přešla bezprostředně k tvrzení "Přesto důležitější(?) se jevil spíše celorakouský brněnský národnostní program z roku 1899" a dále k závěru, že" z něj vyházela československá strana až do první světové války a potvrdila ho žofinským programem z roku 1913", . Nejenže je tady propast desítek let, ale takové spojení mezi programem břevnovského sjezdu čs. soc. dem. z r. 1878 s brněnským národnostním programem celorakouské sociální demokracie v roce 1899 který žádal přeměnu Rakouska v e spolkový demokratický národnostní stát se žofinským sjezdem čsl. sociální demokracie 1913 ,který se hlásil k Rakousku, je problematické. Proč by měl být brněnský program "důležitější" než program břevnovský jde přece o úplně jiné fenomény v docela jiných poměrech

Podkapitola 1.2, "Během první světové války" je obsahově i narativní soudržnější než kapitola předchozí. Asi snahou o lapidární vyjádření vznikly při líčení situace na jaře 1917 následující věty:" Dočasně se Šmeralovi podařilo oktroje odložit ..." Oktroje padly, nebyly "odloženy"- proto se mohl sejít parlament, i když nebyly splněny "Předpoklady" a jistě se to nestalo kvůli tomu, že to Šmeral tak zařídil- i když proti ním bojoval ze všech sil. Jejich pád souvisel s atmosférou po pádu monarchie v Rusku- to je v literatuře, kterou autorka používala bohatě vysvětleno

Druhá kapitola "František Soukup a jeho politika do roku 1917" V podkapitole 2.1 "Vstup do politiky" kompaktní, dobře napsaný Soukupův životopis; v podkapitole 2.2 se jedná o Soukupově cestě na začátku války do Švýcarska a Itálie, v podkapitole 2.3 o jeho vztahu k "Mafii" a zejména pak o "knoflíkové aféře."

Kapitola 3. Cesta ke vzniku Československa(1917- 1918) věnuje pozornost Soukupově účasti na protirakouské radikalizaci české politiky, zejména pak na jeho roli jako autora slavných deklarácí české politiky v roce 1918. (Tříkrálová deklaráce, Národní přísaha, dubnové "divadelní slavnosti", prohlášená obnoveného národního výboru 14. července, jeho role ve stávce 14. října a v událostech 28. října). F. Soukup nejdříve jako aktér havárie českého odboje v knoflíkové aféře, pak jako tvůrce slavnostních dokumentů české zradikalizované politiky v letech 1917 a 1918 a jako "muž 28. října" Základna literatury a pramenů z které autorka vychází je solidní a široká .(Jenom upozornění ke zřejmému překlepu na str. 23S Czernin pronesl svůj známý projev(s "bídým Masarykem") 2. dubna nikoliv 2. ledna 1918.

Poslední kapitola 4 "Formování státu" podává velmi stručný přehled ,(podkapitoly 4.1 "První dny po převratu" a 4.2 "První vláda Československé republiky") Soukupovy činnosti v novém státě tj. zejména jeho účasti v Kramářově vládě a jeho roli při začínajícím rozpadu sociální demokracie na pravici a levici.

Práci uzavírá "Závěr", který, paradoxně, představuje pro recenzenta největší kámen úrazu. Několikrát je zde , zcela nepochopitelně, použit budoucí čas místo času minulého nebo presentu. Hned první věta Závěru:" V bakalářské práci se soustředím(!)...". V druhém odstavci "...a proto se v úvodní kapitole soustředím(!)...", v pátém odstavci " Zde se soustředím(!) hlavně na jeho podíl na lednové Tříkrálové deklaráci", na druhé straně v třetím odstavci Zde se soustředím(!) na jeho projevy. V poslanecké sněmovně..." - To všechno v závěru práce, kdy se jedná o rekapitulaci a kdy už žádná "literární budoucnost" neexistuje. Skutečně nechápu proč autorka nenapsala v první větě například" V bakalářské práci jsem se soustředila na osobu Františka Soukupa...". Podobně i na dalších místech Závěru. Ještě by bylo lepší v práci příliš často frekventované sloveso "soustředit" někdy nahradit (třeba obraty "věnovala jsem pozornost , obrátila jsem pozornost zkoumala jsem atd.t , věnovat pozornost,) bylo by to slohově elegantnější, ale to už je jen maličkost .

V závěrečném hodnocení jsem na rozpacích. Práce se opírá o solidní základnu pramenů a literatury. Jádro práce, kapitoly 2. "František Soukup a jeho politika do roku 1917", 3. "Cesta ke vzniku Československa(1917- 1918) přiměřeně tematiku zvládají. Problémy nacházím na začátku a na konci. Některé věty a pasáže v kapitole 1 "Sociálně demokratická strana" jsou nesrozumitelné nebo tak spojují fenomény časově i obsahově od sebe oddělené, že ztrácí obsahovou soudržnost. V "Závěru" je pak několik nepochopitelných použití budoucího času tam kde byl na místě čas minulý a to působí skutečně špatným dojmem, i když to bude důsledek nějakého omylu.

Doporučuji, aby autorka tuto vcelku dobrou práci v první kapitole a v Závěru opravila.

PhDr Jan Galandauer DrSc